

Særnummer 13, November 2012 Stiftet onsdag 8. juni 2008

Foreningen Svend Gønge

Pro honore patriae

Foreningen Svend Gønge

Møllergaarden 3,
4750 Lundby
Tlf.: 6130 1004

goenge@lundbyweb.dk

www.svvsogne.dk

Bestyrelse:

Formand:
Peter Sten Hansen

Næstformand:
Villy Lorich

Kasserer:
Jens Hallqvist

Sekretær:
Jens Beck

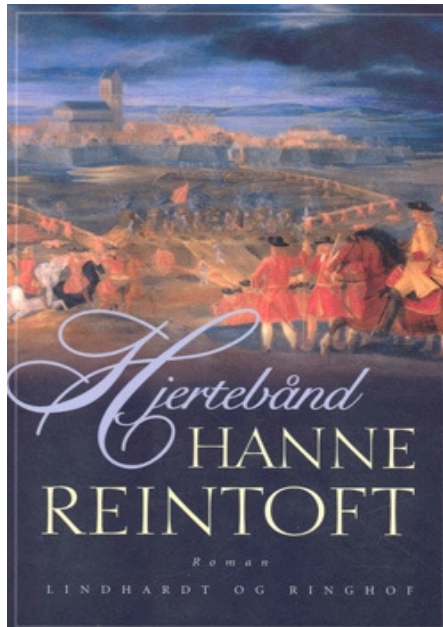
Bestyrelsesmedlem:
Gunnar Stobbe

Redaktion på SN:
Jens Beck,
svendgoengepoulsen@gmail.com

Hjertebånd

en historisk roman af

Hanne Reintoft

Hanne Reintoft udkom i 2004 med dette mesterværk af en roman, som på en ualmindelig flot måde kombinerer historiske hændelser med en families.

Vi følger ægteparret Boel og Malte, samt deres 4 drenge. Endvidere udgør præsten Jakob Baden og godsejerfamilien Krabbes skæbne med de øvrige rygraden i et fuldstændig uforudsigeligt spil med livet som indsats.

Scenen er sat tidsmæssigt til perioden efter 1660, hvor det skånske land er i stor turbulens efter overgangen til svensk herredømme. Kommer landet tilbage på danske hænder? Hvilken vej skal man vende sin loyalitet? Ingen kan stole på noget. Der eksisterer tilsyneladende en ”alles kamp mod alle”.

Boels søn, Tue, får en uddannelse som læge, og tjener som Chr. Vs livlæge.

Boels anden søn, Henrik, står til at overtage gården efter forældrene.

Ambassadører:

Godsejer, Kammerherre
og Hofjægermester,
Bernt Johan Collet,
Lundbygård.

Hofjægermester og
Godsejer,
Peter Zobel,
Bækkeskov.

Godsejer,
Peter Oxholm Tillisch,
Rosenfeldt.

Godsejer,
**Gerner Wolff-
Sneedorff**,
Engelholm.

Godsejer,
**Peter Henrik Tes-
dorpf**,
Gjorslev Gods.

Godsejer,
Marianne Holst,
Nysø.

Regionsmedlem,
Peter Madsen
Rone Klint, Præstø.

Borgmester,
Marie Stærke,
Køge kommune.

Borgmester,
Henrik Holmer,
Vordingborg Kommune.

Borgmester,
Carsten Rasmussen,
Næstved Kommune.

Tidl. borgmester,
Henning Jensen,
Næstved Kommune.

Borgmester,
Poul Arne Nielsen,
Stevns Kommune.

Borgmester,
Knud Erik Hansen,
Faxe Kommune.

Han er svensksindet, og melder sig til den svenske hær.

De to øvrige drenge, Lave og Bjarke, melder sig til den dansksindede friskyttehær.

Dette er naturligvis store modsætninger for en familie i et krigshæret og fattigt land.

Lad os læse et enkelt kapitel fra bogen:

Kap. 20

Teis var hurtigt blevet lige så skægget og senet som de andre friskytter.

Han befandt sig rigtig godt mellem dem og havde med sit jævne, utvungne væsen let ved at få kammerater og blive en afholdt medkæmper. Hans løjtnant Tue Kropp var en dygtig soldat, der meget ofte fik overladt kommandoen, når de skulle i aktion. Da han havde set Teis an og godkendt ham, gjorde han sig megen umage med at lære ham den guerilla-teknik, der var friskytternes arbejdsmetode og bedste våben.

Allerede sidst i maj fik de melding om, at Christian V havde overført, 12.000 mand til Landskrona. Målet var at befri Kristianstad. Det forlød, at halvdelen af de nye tropper var danske, den anden halvdel tyske, og der var mange ryttere med, da man regnede med at skulle i kamp på åben mark. Indbyrdes var friskytterne enige om at det næppe var en slagkraftig hær, der var stillet på benene, og deres egen selvbevidsthed voksede. Det blev nok dem, der fik den afgørende indflydelse. Tue Kropp havde en hjemmelsmand i Kristianstad-området, og denne havde kontakt til Ove Rommel, som havde oplyst, at den svenske belejringshær var på 14.-15.000 mand.

Det lød ikke godt. I friskyttekompaniet var der nok militær disciplin, men det var ikke forbudt at blande sig, når anførerne kom med redegørelser eller ordrer, og den almindelige mening var at den danske hærledning ikke ville magte et slag på åben mark. Kongen var samtidig blevet en forfærdelig nøler.

"Fat nu mod," råbte Kropp, "vi er her jo, og vi skal bane vejen for den danske hær fra Landskrona til Kristianstad.

Borgeby er erobret, og vi skal have svenskerne jaget ud af de andre borge, så de ikke kan angribe i flanken!" Han kunne opmuntre dem med, at en af de stærkeste friskyttegrupper under ledelse af Aage Monssen - Hare-Aage kaldet - havde afleveret rullen over sit mandskab til hærledelsen i Landskrona og allerede nu havde spejdere på Kristianstad-egnen. Han kunne også fortælle, at den danske general Meirheim længe havde ført sin egen krig i egnen omkring Landskrona, og så snart de danske ryttere var ankommet, var han og hans oberster draget mod Engelholm, hvor de lokale friskytter havde været dem til uvurderlig hjælp. Svenskerne, der havde besat byen, var fordrevet, og bagefter havde de danske soldater plyndret den for til sidst at brænde den af, så svenskerne ikke havde noget at komme tilbage efter. Der gik rygter om, at byens indvånere var gået derfra lige så nøgne, som da de kom ud af moders liv. Meddelelsen udløste en utilfreds mumlen fra de mange mænd, der lå i græsset, mens de påhørte de sidste nyheder.

Tidl. borgmester,
René Tuekær,
Faxø Kommune.

Tidl. folketingsmedlem,
socialrådgiver,
Hanne Reintoft

Tidl. folketingskandidat
Gina Øbakke,

Generallojtnant,
Kjeld Hillingsø

Turistchef,
Lars Nielsen
Køge Kommune

Museumsdirektør,
Keld Møller Hansen
Vordingborgmuseerne

Borgmester,
Bernd Dikau,
Lohmen, Tyskland.

Borgmester,
Anders Pettersson,
Osby Kommun.

Viceborgmester,
Erland Nilsson,
Osby Kommun.

Kultur- og fritidschef,
Tommy Johansson,
Osby Kommun.

Formand for Föreningen
Snapphaneland,
Hans Gardelid,
Osby.

Tidl. ordförande i Före-
ningen för Snapphane-
landet,
Marco van Brink,
Osby.

Formand for Hembygds-
föreningen,
Erik Ralsgård,
Osby

"Er det sandt, at vores konge har forbudt bønderne at tilså egen jord, så den er gold og øde, hvis svenskedjævlene kommer til at overtage den?" var der en, der råbte.

Tue Kropp stod underligt tøvende. Teis lå på den ene arm og så på ham. En mærkelig forfinet mand, det var en gåde, hvordan han var endt her. Teis havde lyst til at spørge ham, men turde alligevel ikke. Endelig tog Kropp sig sammen til at svare.

"Vor højtærede Majestæt er konge af Guds nåde og leder sit folk med mildhed," sagde han langsomt, "men desværre er der nogle af generalerne, der, når de overlades til egen kommando, ikke helt har forstået kongens ønsker. Det er også rigtigt," han trak på det, "at nogle højtstående officerer ønsker, at Skånes frodige sletteland skal ligge goldt og øde hen, hvis besættelsesmagten overtager det." Mændene protesterede højlydt. "Ro," råbte Kropp, "skal vi ikke i respekt for den kongelige vilje gribe i egen barm?" Hans stemme steg, mens han forklarede, at Christian V modtog en uendelig strøm af klager over friskytternes adfærd over for almue og borgere. Han indskærpede dem, at ingen måtte frarøve bønderne selv de mindste ting. Hvis han opdagede, at det skete, ville han følge kongens henstilling og føre dem til nærmeste hærafdeling, så de kunne blive behørigt straffede.

En af mændene var sprunget op. Han råbte, at de da for fanden måtte have noget at æde, hvis de skulle befri Skåneland. Og i øvrigt var de i stand til at skelne. Når de endelig tog noget, var det altid fra svensksindede bæster og ikke fra gode danske folk.

Kropp svarede sindigt, at de fortrinsvis måtte ernære sig ved, hvad de kunne skaffe i skoven. Øvrige fornødenheder måtte de købe af bønderne. "Nu må du sgu stoppe alt det bavl," lød en anden vred stemme.

"Bønderne har dårligt æde til egne slunkne maver og barnemunde, så hvorfor skulle de sælge? Du ved jo godt, at man ingenting kan købe for penge!"

Kropp var vred. Han kaldte de højtråbende mænd op og lod dem stå ret. "Der er utallige eksempler på, at friskytter er draget af med både kobbertøj og messingstager, der just ikke er nødvendige sager for at holde sig i live her i skoven. Pas på, hvad I siger, ellers indberetter jeg jer til kaptajnen. Vi skulle nødig leve op til svenskernes skældsord om os!"

Han sendte mændene ned. De spyttede i græsset, da de slentrede bort.

"Du er uretfærdig," lød et nyt tilråb, "har du ikke lige stået og fortalt os, at kongens soldater plyndrede Engelholm, da de havde smidt svenskerne ud?"

Mændene klappede.

"Jeg synes, at jeg kunne høre, at I andre heller ikke billigede det," sagde Kropp stædigt, "men lad mig slå det fast for sidste gang. Jeg tåler ikke, at I udsætter den gemene almue for ruin og ødelæggelse!"

"Buh," brølede mændene, og Teis følte sig usikker. Han burde have taget ordet og støttet sin løjtnant, men han følte sig endnu for ny og usikker. Livet i skoven ville blive utåleligt, hvis han blev lagt for had af de andre. Han kom til at tænke på Boel, der flere gange var blevet plyndret - endog af sin egen søn.

Resten af dagen var der murren i geledderne. Mand og mand imellem sladrede man om Kropp, og nogle påstod, at han havde aflyst et planlagt tog mod Simrishamn på grund af deres tyverier.

Næste dag kom ordren til at drage til Ystad. De regnede ud, at det ville tage en uges tid at nå frem ad de smalle skovstier. Under det vanskelige ridt i brændende sol tog Teis sig sammen og fortalte Kropp, at han i slaget ved Borgeby havde mistet sin bedste ven.

"Han hed Tue som du," sagde han, "og jeg har lovet mig selv, at hvis jeg en dag får en søn, skal han opkaldes efter jer."

"Tror du, at der er lykke ved det navn?" svarede Kropp med bitter stemme.

Teis ville snakke og fortalte om deres fælles studier ved Lunds Universitet og deres fremtidsdrømme, om Tues herkomst og om hans moder der havde plejet Jørgen Krabbe i hans sidste tid, og som selv blev udplyndret af friskytter blandt andre sin egen søn.

"Vi må og skal standse den slags," sagde Kropp hårdt, "vi taber krigen på den måde, men det kan de idioter ikke forstå, og når de ikke kan forstå, hvad man siger, så må man bruge magt. Forstår du," fortsatte han, "der findes ond vold, og der findes god vold, og ikke mindst i krig er det nødvendigt at kunne skelne."

"Har du studeret?" spurgte Teis nysgerrigt.

"Både ja og nej," svarede løjtnanten.

Deres samtale blev afbrudt, da de sprang over en bred bæk. Et par af hestene var snublet og havde smidt deres ryttere i vandet, men heldigvis havde hverken mennesker eller dyr brækket lemmer, og lidt efter kunne riddet fortsætte.

Tue Kropp red igen op ved siden af Teis.

"En mærkelig skæbne din ven har haft," sagde han nølende, "den kan næsten minde om min." Han fortalte Teis, at også han var bondefødt og avlet i utugt. Hans moder havde måttet døje megen hån og foragt, indtil hun havde giftet sig med en skomager i Lund. Betydning nok var han god ved både mor og barn og havde også forstand nok til at indse, at drengen var et lyst hoved. Indtil krigen brød ud, havde han ernæret sig ganske godt og forsøgt at holde sin gøgeunge til bogen. De havde haft stor glæde af en degn ved domkirken, der lærte ham både at skrive og regne, ja selv en smule latin blev det til.

Drømmen havde været at få ham på universitetet, men der kom mange småbørn til, og de førte fattigdom med sig.

"Og jeg havde unægtelig ikke en rig fader i baghånden," sagde han og grinede foragteligt, "min herr fader var en bondeplager, der ikke skelede til småfolks ve og vel. Han var i øvrigt til stede, da universitetet blev indviet." Da han først var begyndt at snakke, kunne han ikke standse. Det havde været den store drøm at læse filosofi hos Samuel Pufendorf, men den fortonede sig, selvom stedfaderen gjorde, hvad han kunne for at skaffe ham bøger.

"Men du spurgte, og det er altså, hvad jeg fik studeret, indtil krigen kom. "

"Med forlov, hvorfor meldte du dig som friskytte?" Teis så forundret på ham.

"Lediggang og håbløshed, og hvad skulle jeg ellers bruge mit liv til?" svarede Kropp og trak på skuldrene. "Skomager skulle jeg i hvert fald ikke være!" Han tav og Teis fornemmede, at han ikke skulle stille flere spørgsmål.

"Men mine tanker er ofte hos mine gamle forældre," fortsatte Kropp alligevel, "hvordan tror du, jeg havde det, da jeg fortalte, at den brutale Meirheim truede Lunds befolkning med bål og brand, hvis de ikke godvilligt forlod byen? Så derfor," han gav hesten et ufortjent rap, "må og skal friskytterne behandle befolkningen ordentligt, det modsatte bliver over mit lig - og glem så den dårlige ide med at kalde en søn for Tue!"

Han red frem i spidsen for sine mænd, gjorde holdt og lod dem passere, mens han instruerede dem om, at de nu skulle på farlig færd over åbent land.

Teis var blevet tavs og døjede med dårlig samvittighed over, at han ikke var hjemme i Dragør hos sin slidsomme fader og milde moder.

"Men også de ønsker, at Hven bliver dansk på ny," mumlede han og vidste, at han løj for sig selv.

De nåede i god behold over sletten og kunne igen ride i ly af store skove. Ved middagstid den 3. juni nåede de Ystads opland. De lejrede sig, og Kropp sagde, at de måtte afvente nøjagtige ordrer. Kort efter kom da også en kurer fra et andet friskyttekorps med besked om at de skulle holde sig rede, da det ville gå løs næste morgen. Den danske flåde var ankreth op uden for Ystads havn og ville angribe fra søsiden. Tue Kropp brokkede sig højlydt til Teis. Hvad skulle det nu gøre godt for? Ystad lå uden for den egentlige krigszone og havde hidtil kunnet opretholde handelsforbindelse over Østersøen, ikke mindst med Lybeck, hvor der blev hentet blandt andet madvarer til glæde for hele Skåne.

"Men vel også til glæde for svenskerne i Malmø," indskød Teis.

Kropp nølede. "Ikke dårligt tænkt," mumlede han, men blev ved med at se modfalden ud.

Kampen begyndt næste dag. Den danske flådeafdeling fik sat 600 mand i land. De besatte byen og bragte 344 opstaldede stude om bord på de danske skibe. Friskytterne fik til opgave at jage folk ud af deres huse. Teis følte kvalmende ubehag, når mændene prøvede først at værgе for sig og dernæst på deres knæ tiggede om nåde for deres hjem, kvinder og børn. Friskytterne drev dem nådesløst ud med sværd i hånd og bøsseløbene presset mod bøjede skuldre og hængende arme. Kropp ledte sine skytter, som han havde fået ordre til. Afskyen stod malet i hans ansigt. Da en af hans frækkeste og mest hårdføre mænd, lille Mads, pralede af, at han personligt havde drevet borgmesteren ud af hans flotte hus, så han måtte søge ly ved havnen i bare tøfler for at få skibsløjlighed, så han ud, som om han helst ville slå. Teis turde ikke trøste ham med, at det hele snart var overstået.

Og så lød ordren! Der var givet tilladelse til fri plyndring både for militær og friskytter. Det var, som om en rus greb mændene. Alt blev ransaget og tømt og skæggede friskytter viste hoverende byttet frem. Selv latterlige fund var de stolte af, det kunne være resterne af en kvindes hårspænde eller en mands fortrolige dagbog.

Da tilbagetrækningsordren lød, stod alle Ystads huse tomme. Ingen turde tale til Tue Kropp, men hånlige blikke fik han mange af, da de drog fra gerningsstedet.

Kaptajnen havde givet Kropp ordre til at føre sin deling tilbage til Søvdeseen. De svenske garnisoner skulle nu fordrives fra skånske herresæder. Ejerne var enten sendt til Opsverige eller havde foretrukket at tage ophold på deres danske godser. De første mål var Knud Thotts Knudstrup, Tage Thotts Eriksholm og sidst, men ikke mindst det nærliggende Søvdeseborg, som længe havde været på svenske hænder og var blevet anvendt af administrationen til hård skatteopkrævning. Under tilbagetrækningen var de ikke langt fra Krogholm. Tue Kropp tilbød at give Teis orlov, så han kunne besøge vennens moder. Teis overvejede det, men sagde så nej tak. Han skammede sig grusomt over den gerning, han havde været med til at øve, og kunne ikke se Boel i øjnene.

I løbet af en uge nåede de den tidligere lejrplads og fandt alt ved det gamle. En bonde kunne fortælle, at Søvdeseborg havde haft fint besøg. En oberstløjtnant Bilenberg fra den danske hær havde været der med nogle besynderlige soldater, der hverken talte dansk, svensk eller tysk. Det hed sig, at de kom fra et ukendt land, der hed Kroatien. Duelige soldater var de i hvert fald ikke, for på kort tid var de mejet ned af svenskernes to kanoner. Bilenberg havde måttet bide i græsset, hvilket harmede Christian V så meget, at han straks sendte nye tropper, der nu belejrede Søvdeseborg. Den svenske kommandant Kylander nægtede at overgive sig, havde fået kurer af sted til den svenske belejringshær uden for Kristianstad og ventede forstærkning.

Han anede bare ikke, at kureren var opsnappet og henrettet af et strejfende friskyttekorps. Kort efter kom et sendebud, der kunne fortælle, at general Arensdorff med held havde brændt Knudstrup af.

"Her trådte Tycho Brahe sine børnesko," sagde Kropp formørket. Men historierne fremkaldte både latter og overmod hos hans mænd. De var sejrens fortrop, og nu skulle den fejres. Lille Mads havde skudt et vildsvin, som blev stegt på spid. Der var endnu mange dunke øl fra plyndringen af Ystad. Tue Kropp lå i sin hytte uden at deltage. Teis gik ind og smed sig ved siden af ham, men fik brysk ordre om at gå ud til de andre. Man måtte aldrig provokere ved at skille sig fra fællesskabet, når man blot var menig. Teis traskede ud. Vildsvinet var saftigt og øllet godt. Han havde ventet, at det smagte besk.

Nogle dage efter kom en ny udsending fra hæren. Den svenske besætning på Eriksholm var flygtet, slottet stod tomt og var ikke længere hindring for den danske march mod Kristianstad. Det var tvingende nødvendigt, at Søvdeborg nu blev rømmet, da det også ville lette kampen for friskytterne. General Arensdorf forlangte, som han havde for vane, at slottet skulle nedbrændes til grunden.

Tue Kropp var ved at instruere sine skytter, da et par af dem kom jagende gennem skoven og råbte, at de havde været i kamp med en svensk patrulje fra slottet. To var faldet, men de kunne overvinde svenskerne, hvis de fik forstærkning.

Tue Kropp sprang på hesten og udkommanderede ti mand, der skulle følge ham. Teis kom med. De jog den korte vej gennem skoven ud til gennemfartsvejen, hvor de ganske rigtigt kunne høre kamptummel. En svensk patrulje på otte mand havde tvunget skytterne op mod en skrænt, hvor de kæmpede for livet. Tue Kropp udstødte et brøl og sprang mod svenskerne. Hans mænd fulgte efter, Teis var lige bag ham. Tue Kropp red direkte frem mod den svenske anfører og fik omgående et lansestød i hjertekulen. Teis udstødte et hyl, affyrede sin bøsse og ramte. Det gav hans medkæmpere mod, og i løbet af en halv time var de svenske ryttere på flugt. Kun en lå tilbage på valpladsen sammen med to døde friskytter og deres løjtnant. De samlede ligene op og fik dem læsset på hestene.

"Sørgelig hjemkomst," bemærkede en af mændene, "end ikke en fange fik vi med hjem!" De dunkede Teis i ryggen. Han havde da i hvert fald nedlagt en svensk befalingsmand og hævet deres anfører.

Teis var helt tavs. Han følte sig død indeni og var sikker på, at Tue Kropp havde ønsket døden. Det vanskelige skel mellem god og ond magt var blevet ham for meget og havde klemmt livslysten ud af ham. Teis lovede sig selv, at hans søn ikke skulle kaldes Tue.

Da de kom tilbage, blev stemningen i lejren mat. Teis tilbød at snige sig til landsbyen efter præsten, når mørket var faldet på. Han betroede ikke de andre, at i hvert fald denne Tue skulle begraves ordentligt, men de bifaldt ideen, også fordi der var mange, der skammede sig over deres optræden de sidste uger. Da han kom tilbage med deres trofaste præst ved midnat, havde de andre opkastet tre grave. Efter en kort tale berømmede præsten de tapre skånske mænd, gennemførte begravelsesritualet og bad Fadervor med dem. To tilbød at følge ham uskadt tilbage.

Teis lå søvnløs hele natten og overvejede for anden gang at desertere. Da morgenen gryede, havde han fortrudt, men besluttet sig for at søge over i Laves deling, som det fra begyndelsen havde været hans hensigt. Han havde skudt det ud, fordi han havde befundet sig så godt sammen med Kropp.

Han satte pris på Lave Maltesen, men når de var sammen, var der en underlig forlegen stemning mellem dem. Det var, som om de konkurrerede om, hvem der sørgede dybest over broder og ven. Teis vidste, at det var tåbeligt, og spekulerede over, om det var krigen, der gjorde voksne mænd så primitive. Men sjælen blev raspet som af en grovfil. Han havde erfaret, at

stor fare, megen spænding, lemlæstelse og død påvirkede mændene helt forskelligt. Mange, som f.eks. lille Mads, blev utroligt rå og barske, ude af stand til at føle medlidenhed og øve barmhjertighed. Andre - og det gjaldt vist i høj grad Lave - blev rugende, overfølsomme og fik let til umandig gråd. Han var vist også selv ved at udvikle sig til en pivskid.

"Bare man kunne bevare sin sjæl," tænkte han og ville i hvert fald ikke ende som lille Mads. Nogle dage efter fik de ordre til at drage op til Ringsøen. Her skulle de samles med andre kompagnier for at forberede det store slag om Kristianstad, hvor den danske hær fik brug for støtte. Blandt friskytterne faldt mange nedladende ord om denne uordentlige hær med dens mange lejesvende, der kæmpede for usselt sold. De rankede sig. De var gode skånske mænd, der kæmpede for friheden. Bevares, de måtte tvinge almuen til at give dem mad og heste, men ingen havde nogensinde skadet danske interesser.

TID OG STED

13. august 1645 sluttede Christian IV fred med Sverige i Brömsebro. Det betød afståelse af Jämtland, Harjedalen, Gotland og Øsel. Halland blev pantsat for 30 år.

1658 sluttede Frederik III i Roskilde den tungeste fred, Danmark har indgået, med den svenske konge Karl X Gustav. Danmark måtte opgive alle danske landskaber øst for sundet, men de afståede landskaber fik - ligesom Halland ret til at bevare gamle privilegier og friheder samt retsvæsen og lov. Kort efter brød Karl X Gustav denne fred og angreb Danmark på ny.

1658-60 blev der slået brutalt ned på en sammensværgelse i Malmø, hvor borgerne ønskede at komme tilbage til det danske rige. Samtidig var organiserede friskytter - som svenskerne kaldte snaphaner - i aktion i de afståede områder.

27.maj 1660 - efter Københavns belejring og forsvar - sluttedes på ny fred i København. Trondheim len blev givet tilbage til Danmark, ligesom det blev bestemt, at Bornholm - efter indbyggernes oprør - skulle forblive i Frederiks III's og hans arvingers besiddelse. Der skulle for Bornholm ydes svenskerne erstatning svarende til 8.500 tønder hartkorn. Sverige skulle beholde Hven. Endvidere skulle Roskildefredens tilsagn om at bevare de danske privilegier stå ved magt.

1662 blev Malmøecessen vedtaget, der sikrede Skånes indbyggere de gamle danske privilegier. Adelen fik dog frataget sin ret til at handle med udlandet, og det blev stillet i udsigt, at skånsk og svensk adels privilegier skulle samordnes. Skånsk adel skulle kunne optages i det svenske Ridderhus. Kirkeordning og ceremoniel skulle bevares, men der blev kun givet vage løfter om et universitet i Lund, mens der blev nedlagt forbud mod, at skånsk ungdom kunne studere ved Københavns Universitet. Skåningerne fik afslag på ønsket om egen hofret.

Foråret 1676 marcherede den danske hær op ved Øresund, mens Karl XI samlede sine tropper i Skåne.

29. juni gik den danske hær i land ved Råå i Skåne.

30. juni overgav Helsingborgs kommandant fæstningen til den danske konge.

11. juli faldt Landskrona.

12. august overgav Kristianstad sig.

1. oktober sendte Christian V sin hær i vinterkvarter og afholdt stor sejrsfest i København, men Karl XI ville kæmpe videre og begav sig med sine tropper mod Lund.

4. december udkæmpedes det store slag ved Lund. Begge konger påberåbte sig sejren, men de danske tab var langt de største.

11. december indledte svenskerne belejring af Helsingborg, der overgav sig 30. december.

27. maj 1677 var tropperne opmarcherede ved Rønneberg, men den overlegne danske hær undlod at angribe. 26. juni stormede den danske hær Malmø, der blev forsvaret både af de svenske soldater og Malmøs borgere. Christian V drog som sejrherre ind i Kristianstad.

1. juli besejrede den danske admiral Niels Juel den svenske flåde i Køge Bugt.

13. juli indledtes slaget om Landskrona, som sluttede uafgjort.

7. maj 1678 udkæmpedes et lille slag ved Borgeby, hvor den danske hærafdeling jog svenskerne ud, efter at Karl XI sidst i april havde afbrændt et helt sogn – Ørkened.

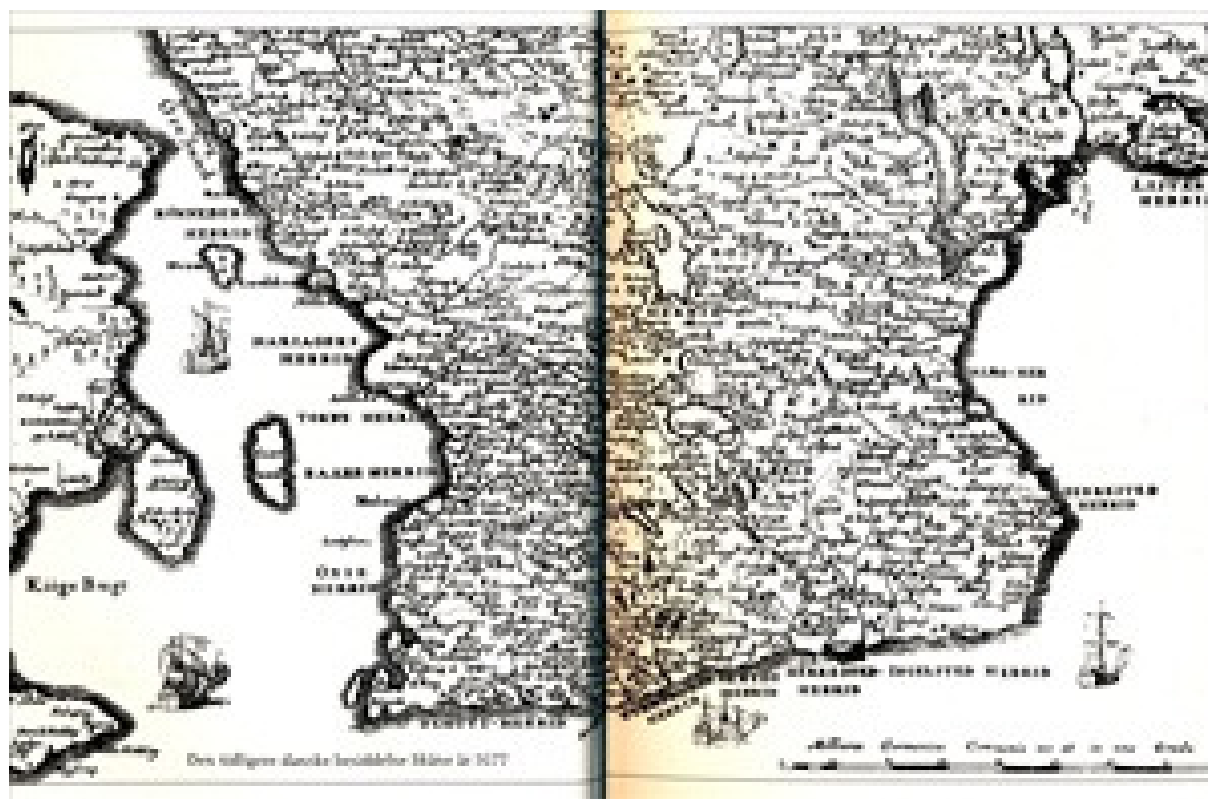
22. juni generobrede danskerne Helsingborg.

4. august overgav Kristianstad sig til de svenske belejrere.

Maj-juni 1679 indledtes fredsforhandlingerne mens krigen ebbede ud.

2. september undertegnedes fredstraktaten i den franske by Fontainebleau. Karl XI måtte for 165.000 rigsdaler købe alle de landsdele og fæstninger, som var faldet i danskernes hænder. Roskildefredens bestemmelser skulle stadig gælde.

1680 gjorde Karl XI sig til enevældig konge, og den virkelige forsvenskning af landsdelene tog sin begyndelse.

Den tidligere danske besiddelse Skåne år 1677

Christian V

Friskyttens Lille Mads

Hjertebånd kan købes i boghandlerne, samt på
www.antikvariat.net

På www.syvsogne.dk kan du finde SN 20, hvor Hanne Reintoft var på besøg i Medborgerhuset, Lundby. Her fortalte hun også om ”Hjertebånd”.

Links til billedarkiver

[Gøngemarked 2010](#) , [Gøngemarked 2010 - kostymer](#) , [Gøngefest 21.august 2010](#), [Debatdag 6.nov 2010](#)

[Gøngemarked 2011](#) , [Gønger på Bakkebølle Strand 140412](#)

Hold din næste fest i Medborgerhuset Lundby

Medborgerhuset Lundby er rammen om Foreningen Svend Gønges mange møder.

I Medborgerhuset Lundby kan du leje et fest- eller mødelokale for fra 500 kroner.

Vi har fleksibel udlejning, efter dine behov: **Krostuen: 500 kr., Stor og lille sal: 2500 kr.,**

Hele huset (stor og lille sal og krostuen) 3000 kr.

Priserne er uden rengøring og depositum på 1000 kr.

Med i lejen er adgang til køkken, service, udendørs terrasse og græsplæne,
udendørs grill og to petanquebaner. Ring og hør nærmere på tlf. **5133 3771**

Medborgerhuset Lundby

Banevej 4, 4750 Lundby - 50 meter fra Lundby Station

Hjemmeside: www.syvsogne.dk